

Werkblad Ioslaten

Hoe afhankelijk is jouw organisatie van één persoon?

Vul dit werkblad niet alleen in. Laat ieder bestuurslid het apart doen en leg de uitkomsten daarna naast elkaar. Niet de scores zijn interessant, maar de verschillen: waar de één afhankelijkheid ziet en de ander gewoon een gedreven collega, daar ligt jullie gesprek.

Stap 1. De groeitrap

Nergens staat geschreven dat wie de eerste rol zo goed speelde, ook geschikt is voor de vierde.

Kijk naar de trap en beantwoord twee vragen:

Op welke trede staat jouw organisatie?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Op welke trede staat degene die haar draagt?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

Zit er verschil tussen die twee antwoorden? Dan heb je het eerste gespreksonderwerp al te pakken.

Stap 2. De zelftest: twintig stellingen

Kruis aan bij welke stellingen je denkt: ja, dat is bij ons zo. Tel daarna het aantal kruisjes.

- ☐ 1. Zonder één specifieke persoon ligt het werk binnen een week stil.
- ☐ 2. Die persoon is de afgelopen twee jaar geen enkele week echt vrij geweest.
- ☐ 3. Alle contacten met de gemeente lopen via één persoon.
- ☐ 4. Alle contacten met fondsen en grote donateurs lopen via diezelfde persoon.
- ☐ 5. Alleen die persoon kent alle wachtwoorden en inlogcodes.
- ☐ 6. Niemand kan uitleggen waarom bepaalde besluiten ooit genomen zijn.
- ☐ 7. Bestuursvergaderingen bevestigen vooral wat al besloten is.
- ☐ 8. Bestuursleden zeggen zelden nee, hooguit niets.
- ☐ 9. Kritische vrijwilligers of bestuursleden zijn de afgelopen jaren vertrokken.
- ☐ 10. Nieuwe bestuursleden houden het zelden langer dan twee jaar vol.
- ☐ 11. Nieuwe ideeën stranden op “dat hebben we al eens geprobeerd”.
- ☐ 12. Er is geen opvolgingsplan, ook niet voor noodgevallen.
- ☐ 13. Over opvolging beginnen voelt als een motie van wantrouwen.
- ☐ 14. Belangrijke kennis zit in één hoofd en staat nergens op papier.
- ☐ 15. Wie de organisatie beschrijft, beschrijft eigenlijk een persoon.
- ☐ 16. Overgedragen taken komen na korte tijd weer bij dezelfde persoon terug.
- ☐ 17. Wat zelfstandig mag, verandert regelmatig zonder duidelijke reden.
- ☐ 18. Vrijwilligers vragen eerst toestemming, ook voor kleine beslissingen.
- ☐ 19. De gemeente, dierenartsen en collega-organisaties kennen alleen dat ene gezicht.
- ☐ 20. Als die ene persoon morgen uitvalt, weet niemand waar te beginnen.

Aantal kruisjes: _____

0 tot 4: jullie hebben een sterke kartrekker, en dat is eerder een kracht dan een risico. Houd het gesprek erover levend.

5 tot 9: de afhankelijkheid groeit. Nu is het moment om erover te praten, juist omdat er nog geen probleem is.

10 of meer: jouw organisatie is afhankelijk geworden van één persoon. Geen schande en geen eindstation, wel een opdracht: erkennen, zichtbaar maken, overdragen.

De oplossing is nooit dat iemand weg moet. Het probleem is niet dat er iemand is die alles kan en alles doet; het probleem is dat er maar één zo iemand is. Niet minder kartrekker, meer organisatie.

Vul de test niet alleen in: leg de uitkomsten van alle bestuursleden naast elkaar en praat over de verschillen.

Dit is hoofdstuk 8 van Van hok naar bestuurstafel.